

ZARZĄDZENIE NR 10
KOMENDANTA GŁÓWNEGO PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

z dnia 28.XI 2017 r.

w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

Na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1204, 1321 i 1567) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Zarządzenie określa sposób przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zwanej dalej „inspekcją”.

2. Inspekcja jest niezapowiedzianą wizytacją mającą na celu ocenę zdolności do reagowania na nagłe zagrożenie oraz stopnia przygotowania podmiotu krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do podejmowania działań ratowniczych.

§ 2.

Inspekcji podlegają:

- 1) stanowiska kierowania Państwowej Straży Pożarnej, zwane dalej „stanowiskami kierowania”;
- 2) jednostki ratowniczo-gaśnicze komend powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) jednostki ochotniczych straży pożarnych;
- 4) zakładowe straże pożarne, zakładowe służby ratownicze oraz inne niż jednostki ochrony przeciwpożarowej podmioty włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

§ 3.

1. Zarządzającym inspekcję, zwanym dalej „Zarządzającym” jest:

- 1) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej – dla podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, których siły tworzą centralny odwód operacyjny;
- 2) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej – dla podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze województwa;
- 3) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej – dla ochotniczych straży pożarnych na obszarze powiatu.

2. Zarządzający:

- 1) prowadzi ewidencję przeprowadzonych inspekcji;
- 2) opracowuje analizy i wnioski z przeprowadzonych inspekcji;
- 3) organizuje doskonalenie zawodowe dla członków zespołów inspekcyjnych;
- 4) aktualizuje pytania sprawdzające i założenia taktyczne dostosowując je do bieżących potrzeb.

§ 4.

1. Inspekcję przeprowadza zespół inspekcyjny, zwany dalej „Zespołem”, powoływany przez Zarządzającego.

2. Wzory upoważnień do jednorazowego lub na określony czas przeprowadzenia inspekcji określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5.

1. W skład Zespołu powoływanego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej wchodzi co najmniej dwóch oficerów pełniących służbę w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Skład Zespołu może zostać uzupełniony o dowódców lub zastępców dowódców kompanii i batalionów centralnego odwołu operacyjnego, a także oficerów lub koordynatorów ratownictwa medycznego z jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zespołowi przewodniczy oficer z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej posiadający doświadczenie praktyczne w kierowaniu działaniami ratowniczymi, wskazany przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

3. Sposób powoływania, zadania Zespołu Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej oraz zadania komórki prowadzącej sprawę inspekcji w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6.

1. W skład Zespołu powoływanego przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej wchodzi co najmniej dwóch oficerów lub aspirantów pełniących służbę w komendzie wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej. Skład zespołu może zostać uzupełniony o dowódców kompanii odwołu operacyjnego na obszarze województwa, a także oficerów lub koordynatorów ratownictwa medycznego z podległych komend powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zespołowi przewodniczy oficer z komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej posiadający doświadczenie praktyczne w kierowaniu działaniami ratowniczymi, wskazany przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

3. Zadania przewodniczącego Zespołu komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 7.

1. W skład Zespołu powoływanego przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej wchodzi co najmniej dwóch oficerów lub aspirantów pełniących służbę w komendzie powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej. Skład Zespołu może zostać uzupełniony o oficerów, aspirantów lub koordynatorów ratownictwa medycznego komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej lub szkoły Państwowej Straży Pożarnej powoływanych w porozumieniu z właściwym terytorialnie komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej lub komendantem szkoły Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zespołowi przewodniczy oficer lub aspirant z komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej posiadający doświadczenie praktyczne w kierowaniu działaniami ratowniczymi, wskazany przez komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

3. Zadania przewodniczącego Zespołu komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 8.

Skład Zespołu może być uzupełniany o ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń i specjalistów do spraw ratownictwa lub inne osoby, które posiadają wiedzę i doświadczenie przydatne do przeprowadzenia inspekcji.

§ 9.

1. Inspekcję przeprowadza się na podstawie planów i wytycznych do inspekcji, sporządzanych przez Zarządzającego.

2. Przewodniczący Zespołu ma prawo do przerwania lub odstąpienia od inspekcji w przypadku:

- 1) rażącego naruszenia dyscypliny służby lub stwierdzenia naruszenia przepisów i zasad bezpieczeństwa, które zagrażają życiu bądź zdrowiu;
- 2) udziału sił i środków w ćwiczeniach lub szkoleniach z udziałem innych podmiotów;
- 3) innych nadzwyczajnych zdarzeń.

3. W przypadku skorzystania z uprawnienia o którym mowa w ust. 2:

- 1) przewodniczący Zespołu powołanego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej powiadamia kierownika inspekcjonowanego podmiotu, właściwe terytorialnie stanowisko kierowania i Dyżurnego Operacyjnego Kraju o przerwaniu lub odstąpieniu od inspekcji oraz o przyczynach przerwania lub odstąpienia;
- 2) przewodniczący pozostałych Zespołów powiadamiają stanowisko kierowania zarządzającego inspekcją oraz stanowisko kierowania właściwe terytorialnie dla podmiotu inspekcjonowanego o przerwaniu lub odstąpieniu od inspekcji oraz o przyczynach przerwania lub odstąpienia.

§ 10.

Przewodniczący Zespołu powiadamia stanowisko kierowania właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej o rozpoczęciu inspekcji.

§ 11.

1. Podczas inspekcji stanowisk kierowania ocenie podlegają w szczególności:

- 1) stan obsady osobowej stanowiska kierowania, w tym:
  - a) zgodność obsady z dokumentacją i danymi raportu SWD PSP,
  - b) przestrzeganie regulaminu pełnienia służby,
  - c) stan psychofizyczny.
- 2) stan przygotowania zawodowego, w tym
  - a) znajomość własnego terenu działania i obszarów chronionych do realizacji podstawowych czynności ratowniczych,
  - b) znajomość własnego terenu działania i obszarów chronionych do realizacji specjalistycznych czynności ratowniczych,
  - c) znajomość potencjału ratowniczego sił i środków włączonych do odwołów operacyjnych i możliwości ich wykorzystania,
  - d) znajomość wyposażenia technicznego stanowiska kierowania i możliwości jego wykorzystania,
  - e) upoważnienie abonenta do pracy w sieciach radiowych UKF PSP,
  - f) znajomość dokumentacji operacyjnej znajdującej się w stanowisku kierowania,
  - g) umiejętność wykorzystania podczas działań i ćwiczeń ratowniczych dokumentacji operacyjnej znajdującej się w stanowisku kierowania;
- 3) stan wiedzy obsady osobowej, na podstawie przeprowadzonego pisemnego, testowego sprawdzianu wiedzy;
- 4) stan wybranych środków technicznych, a w szczególności:
  - a) sprawność publicznej i resortowej sieci telekomunikacyjnej oraz łączy bezpośrednich,
  - b) sprawność urządzeń sieci radiowej, w tym prawidłowe oprogramowanie radiotelefonów,
  - c) prawidłowość funkcjonowania urządzeń informatycznych, baz danych i programów wspomagających pracę stanowiska kierowania,
  - d) zapewnienie rejestracji rozmów, w tym lokalizacji osoby zgłaszającej,
  - e) zapewnienie zapasowego źródła zasilania elektrycznego,
  - f) synchronizacja czasów w urządzeniach na stanowisku kierowania;
- 5) aktualność, prawidłowość i terminowość prowadzenia dokumentacji stanowiska kierowania, w tym:
  - a) raport z przebiegu służby,
  - b) zatwierdzenie obsad osobowych,
  - c) przekazanie danych dotyczących poziomu gotowości operacyjnej grup specjalistycznych krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – monitoring grup,

- d) ewidencja całodobowych racji żywnościowych,
- e) ewidencja środka pianotwórczego,
- f) ewidencja dotycząca organizacji ćwiczeń podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i podmiotów z nim współpracujących,
- g) „Informacja ze zdarzenia” wraz z „Kartą ze zdarzenia”,
- h) nadzór nad prawidłową ewidencją zdarzeń w rejestrze wyjazdów SWD PSP,
- i) pozostała dokumentacja.

2. Obowiązkowym elementem inspekcji stanowiska kierowania jest ćwiczenie aplikacyjne, sprawdzające przygotowanie obsady stanowiska do organizowania, koordynowania i wspomagania działań ratowniczych w zakresie:

- 1) uruchamiania procedur i stosowania zasad wynikających odpowiednio z wojewódzkiego lub powiatowego planu ratowniczego;
- 2) dysponowania sił i środków, z uwzględnieniem specyfiki obszarów chronionych;
- 3) wspomagania i koordynacji działań kierującego działaniem ratowniczym;
- 4) współdziałania z podległymi stanowiskami kierowania, w tym wspomagania działań przez nie realizowanych;
- 5) współdziałania z dyspozytorami centrów powiadamiania ratunkowego, innych służb i podmiotów ratowniczych i współdziałających;
- 6) informowania przełożonych oraz stanowiska kierowania komendanta wyższego szczebla o powstałych zdarzeniach lub zagrożeniach, prognozie ich rozwoju oraz skali i miejscu ich wystąpienia;
- 7) dysponowanie pododdziałów i oddziałów włączonych do odwodów operacyjnych;
- 8) korzystania z programów i systemów wspomagania działaniami ratowniczymi, w tym SWD PSP;
- 9) organizacji łączności, w tym prowadzenia nasłuchu wskazanych sieci radiowych;
- 10) dokumentowania działań.

§ 12.

1. Podczas inspekcji jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej ocenie podlegają w szczególności:

- 1) alarmowanie, w tym:
  - a) czas dysponowania sił ratowniczych z miejsc stacjonowania, liczony od momentu przyjęcia zgłoszenia przez dyżurnego stanowiska kierowania, przekazanego przez przewodniczącego Zespołu, do momentu wyjazdu alarmowanych sił z miejsca ich stacjonowania,
  - b) ewentualne przyczyny opóźniające lub utrudniające przebieg alarmowania i zagrażające bezpieczeństwu (oświetlenie alarmowe, awaryjne, drogi dobiegu, ześlizgi, oznakowanie elementów niebezpiecznych);
- 2) gotowość ratowników, w tym:
  - a) faktyczny stan zmiany służbowej w odniesieniu do wymagań i dokumentacji,
  - b) stan psychofizyczny ratowników pełniących służbę,
  - c) stan wyposażenia ratowników;
- 3) gotowość pojazdów, sprzętu silnikowego i sprzętu ratowniczego oraz ich zgodność z danymi wprowadzonymi do SWD PSP, a także wobec wymaganych przepisami dokumentów, w tym w szczególności:
  - a) pojazdy i sprzęt będący w podziale bojowym oraz sprzęt wycofany z podziału bojowego,
  - b) aktualność wymaganych badań i przeglądów technicznych, atestów, konserwacji i w przypadku możliwego dostępu do dokumentów – obsługi sprzętu,
  - c) sprawność i kompletność sprzętu oraz jego zamocowanie w pojeździe,

- d) sprawność sprzętu ochrony dróg oddechowych,
  - e) oznakowanie operacyjne pojazdów, sprzętu pływającego i silnikowego,
  - f) ilość środków gaśniczych, neutralizatorów i sorbentów będących na wyposażeniu pojazdów oraz jednostki;
- 4) prawidłowość prowadzenia dokumentacji jednostki, a w szczególności: książki podziału bojowego, rozkazów dziennych i ich zgodności z danymi w Bazie Sił i Środków w programie SWD PSP, za prawidłowe prowadzenie książki podziału bojowego uznaje się również jej prowadzenie w postaci elektronicznej;
- 5) przygotowanie zawodowe ratowników w postaci pisemnego sprawdzianu wiedzy.

2. Obowiązkowym elementem inspekcji jednostki ratowniczo-gaśniczej jest ćwiczenie praktyczne mające na celu sprawdzenie poziomu przygotowania ratowników i dowódców oraz pojazdów i sprzętu ratowniczego do realizowania działań ratowniczych.

3. Podczas przeprowadzenia ćwiczenia praktycznego, ocenie podlega w szczególności:

- 1) określenie celu działań oraz wyboru sposobu jego osiągnięcia;
- 2) rozpoznanie i wskazanie zasięgu strefy zagrożenia;
- 3) sposób realizacji zamiaru taktycznego, w tym sprawianie i obsługa sprzętu, organizacja łączności, technika działań, przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa;
- 4) reagowanie na zmiany rozwoju sytuacji;
- 5) sposób dowodzenia pododdziałem (rozkazodawstwo, rozdział zadań, określanie sposobu realizacji zadań, kontrola ich realizacji, korekta zadań, bezpieczeństwo ratowników i poszkodowanych);
- 6) sposób kierowania działaniami ratowniczymi (sposób wprowadzania sił, organizacja terenu akcji, wybór miejsca kierującego działaniem ratowniczym, współpraca ze stanowiskiem kierowania).

4. Ćwiczenie praktyczne powinno zawierać elementy uwzględniające stan wyszkolenia i wyposażenia oraz gotowości do realizowania zadań w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.

5. W przypadku, gdy w jednostce utworzona jest specjalistyczna grupa ratownicza, ćwiczenie może obejmować elementy ratownictwa właściwe dla tej grupy.

§ 13.

1. Podczas inspekcji jednostek ochotniczych straży pożarnych ocenie podlegają w szczególności:

- 1) przebieg alarmowania;
- 2) gotowość członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, w szczególności:
  - stan wyposażenia indywidualnego członków ochotniczych straży pożarnych,
  - ocena posiadanych uprawnień;
- 3) gotowość pojazdów, sprzętu ratowniczego i sprzętu łączności do natychmiastowego użycia;
- 4) dokumentacja jednostki ochotniczej straży pożarnej;
- 5) stan wiedzy członków ochotniczej straży pożarnej, na podstawie przeprowadzonego pisemnego sprawdzianu wiedzy;
- 6) wykonanie ćwiczenia, w szczególności:
  - a) określenie zamiaru taktycznego,
  - b) rozkazodawstwo i kierowanie działaniami ratowniczymi,
  - c) wykonawstwo czynności ratowniczych i optymalne wykorzystanie sprzętu,
  - d) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
  - e) przestrzeganie zasad korespondencji radiowej.

2. Elementem inspekcji, o której mowa w ust. 1 jest również dokonanie opisowej oceny stanu strażnicy, w zakresie warunków wpływających na gotowość operacyjną.

§ 14.

Podczas inspekcji zakładowych straży pożarnych, zakładowych służb ratowniczych oraz innych niż jednostki ochrony przeciwpożarowej podmiotów włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, są sprawdzane elementy gotowości operacyjnej ujęte w porozumieniu lub umowie cywilnoprawnej o współdziałaniu z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym.

§ 15.

1. Testowe sprawdziany wiedzy, o których mowa w §12 ust. 1 pkt 5 i w § 13 ust. 1 pkt 5, obejmują zakres wiedzy niezbędnej do prowadzenia działań ratowniczych i składają się z pytań dostosowanych poziomem i zakresem do funkcji pełnionych przez poszczególnych ratowników, a w szczególności obejmują:

- 1) parametry taktyczno-techniczne sprzętu będącego na wyposażeniu jednostki oraz zasady jego obsługi;
- 2) zasady taktyki ratowniczej i bezpieczeństwa działań;
- 3) zasady organizacji łączności i prowadzenia korespondencji radiowej.

2. Testowe sprawdziany wiedzy, o których mowa w §11 ust. 1 pkt 3, obejmują znajomość zagadnień obowiązujących w stanowisku kierowania, wytycznych, zarządzeń, instrukcji i zasad przyjętych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do stosowania w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.

3. Do sprawdzianu teoretycznego można wykorzystać pytania zawarte w udostępnionej bazie Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku pytań spoza bazy, powinny one być spójne z pytaniami zawartymi w bazie.

§ 16.

1. Zarządzający poleca przeprowadzenie inspekcji, które obejmują sprawdzenie wszystkich elementów gotowości operacyjnej w liczbie wskazanej w planie zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Dopuszcza się przeprowadzanie inspekcji, która nie zawiera sprawdzenia wszystkich elementów gotowości operacyjnej.

3. Inspekcja, o której mowa w ust. 2, musi zawierać co najmniej element alarmowania oraz ćwiczenie.

§ 17.

1. Metodyka oceny gotowości operacyjnej stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia.

2. Do oceny elementów inspekcji, o której mowa w §16 ust. 2, należy stosować skalę punktową według odpowiednich części metodyki oceny gotowości operacyjnej.

3. Do oceny końcowej inspekcji, o której mowa w §16 ust. 2 należy przyjąć proporcjonalnie zmniejszoną skalę punktową oceny końcowej określoną w metodyce oceny gotowości operacyjnej.

§ 18.

1. Przewodniczy Zespołu może zarządzić przerwanie inspekcji w przypadku zadysponowania podmiotu ratowniczego do działań ratowniczych oraz jej kontynuowanie po jego powrocie.

2. Zespół może uczestniczyć w organizacji działań ratowniczych, w sytuacji wyjazdu sił i środków podmiotu poddanego inspekcji.

§ 19.

Przewodniczący Zespołu jest uprawniony do dokonania korekty punktacji w przypadku stwierdzenia podczas inspekcji czynników wpływających na gotowość operacyjną, których nie przewidziała metodyka oceny, o której mowa w § 17.

§ 20.

1. Z przeprowadzonej inspekcji Zespół sporządza protokół, którego jeden egzemplarz pozostawia w podmiocie poddanym inspekcji, a drugi przekazuje Zarządzającemu. Niezależnie od sporządzanego protokołu, ćwiczenia praktyczne mogą być dodatkowo filmowane i nagrywane.

2. Protokół inspekcji zawiera:

- 1) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia inspekcji, nazwę podmiotu poddanego inspekcji, nazwę podmiotu zarządzającego inspekcją i skład Zespołu;
- 2) wyszczególnienie elementów inspekcji;
- 3) stwierdzone nieprawidłowości oraz wykaz popełnionych błędów podczas inspekcji, w przypadku gdy wystąpiły podczas inspekcji wraz z wnioskami z przeprowadzonej inspekcji;
- 4) ocenę końcową inspekcji.

3. Wzór protokołu inspekcji określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

4. Protokół inspekcji podpisują kierownik podmiotu poddanego inspekcji albo jego przedstawiciel oraz członkowie Zespołu.

5. W przypadku rażącego naruszenia zasad pełnienia służby lub odmowy poddaniu się inspekcji wystawia się negatywną ocenę z inspekcji.

6. W przypadku odmowy podpisania protokołu z inspekcji kierownik podmiotu poddanego inspekcji w terminie 14 dni powiadamia, z zachowaniem drogi służbowej, Zarządzającego o powodach odmowy.

7. Kierownik podmiotu poddanego inspekcji jest zobowiązany do podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości wskazanych w protokole.

8. Zarządzający po zapoznaniu się z protokołem z inspekcji, może sporządzić wystąpienie poinspekcyjne z wnioskami i zaleceniami, które z zachowaniem drogi służbowej, przekazuje właściwemu komendantowi, a w przypadku inspekcji ochotniczej straży pożarnej – wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

9. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może sporządzić wystąpienie poinspekcyjne skierowane do właściwego terenowo komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli w protokole z inspekcji zostały stwierdzone poważne uchybienia wymagające natychmiastowej poprawy.

10. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej sporządza raz na pół roku podsumowanie zbiorcze uchybień mających charakter ogólny, powtarzający się lub stanowiący problem systemowy, a następnie przekazuje je komendantom wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej i komendantom szkół Państwowej Straży Pożarnej.

§ 21.

Traci moc zarządzenie Nr 5 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. Urz. KG PSP poz. 14).

§ 22.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Suski
gen. brygadier Leszek SUSKI